

**Libog mo, Libog ko: Ang Kalibugan at ang mga
Pagnanasa sa mga Akda ni Eros Atalia**

Marina G. Quilab²

Abstrak

Nilayon ng papel na ito na maipakita sa mga akda ni Eros Atalia ang kahulugan ng _____ to sa wikang Filipino kung ikumpara sa pagpapakahulugan ng wikang Bisaya. Ganunpaman, pinaniniwalaang *magkaugnay* lamang ang konsepto sa dalawang nabanggit na wika kaya ito ang hinanap at sinuri sa mga akda ni Atalia. Gamit ang saykoanalitik na lapit sa pagsusuri ay sinuri ang limang akda ni Atalia. Isa-

mga pagpapaliwanag, batay sa punto ni Lacan, mahalaga ang pagkilala sa pagnanasa para sa pagbasa sa mga nakaraan upang maunawaan ang nasa kasalukuyan. Inungkat sa saykoanalisis ang posibleng mga faktor na nakakaapekto kung paanong naisulat ang isang akda, kung paanong kumikilos ang mga tauhan, kung paano uunawain ang teksto, gayundin kung paanong binabasa ito ng mambabasa at paano minanipula ng awtor ang akda na marahil ay batay sa kanyang sariling perspektiba. Lumabas na ang apat na venyu ng lapit saykoanalisis ay nasa karakter, sa awtor, sa teksto at sa mambabasa.

Kaugnay nito, masasabing ang saykoanalisis at ang panitikan ay konsern sa mga naratibo. Yaong mga salaysay na nakapaloob o bumabalot sa isang akda. Sa panitikan, ang mambabasa ay tulad ng isang sikolohikal na *analyst*, ang mga pangyayari ay binibigyang kahulugan sa nakikita sa loob ng kwento. Kailangan ng mambabasa na maghanap ng dahilan at koneksyon upang makabuo ng kahulugan. Sa pananaw ng saykoanalisis, naging kasangkapan ang panitikan upang dito ipalabas ang mga ikinukubling pahayag na bunga ng pagnanasa. Upang makita ito ay nangangailangan nang masinsinang pag-unawa sa pamamagitan ng mga salita, pahayag, metapor, analogi, o mga figuratibong salita, simbolo, salaysay na gi hayag, metapor, <8(i)5

tinutukoy rito ay iniangkla sa kahulugan sa wikang Bisaya na nangangahulugang

Ang paraan ng pagtalakay ng _____ ay sa konseptong nakapaloob nito. Ang ibig sabihin ay binigyan muna ng kaukulang kahulugan ang pagpapakahulugan ng wikang Filipino saka pinag-ugnay sa kahulugan ng wikang

Karl [Intoy]⁴ ang alindog ni Tina. Habang nagmamaneho ang dalaga, napansin nitong sa kanyang maputing hita nakatitig ang binata.

Si Tina, nakalugay ang buhok. Puting damit na malaki sa sando pero maliit sa blouse. Manipis. Kita ang kulay ng bra na itim. Bitin ang damit. Litaw pusod. Naka-pekpek maong shorts. Tsinelas na kulay beige.

Lalong umiksi ang kanyang shorts nang umupo sa driver Malago ngunit manipis ang balahibo sa hita. May tattoo pababa sa kanang hita.

-drive?

Tina sa daanan habang nagmamaneho.

bahagi ng kwento may ilang mga tagpo na nagsasabing ang pakikiramay ni Intoy sa mga drama ni Jen ang ilang dahilan kung paanong sila ay lalong naging malapit sa isa kasunduan na walang pagmamahal na ugnayan. Wala silang palitan ng sa tawag ng pangangailangan ay okay sila. Sa katapusan ng kwento, naglaho si Jen at naiwang bitin si Intoy. Ang sana yang nararamdaman upang ipaabot kay Jen na mahal na niya ito ay nawakasang bigla. Ang sana kanyang pagkaalaskador sa harap ni Jen ay naputol bigla. Ang sana -amin upang makaraos sa umuusbong na pag-ibig ay natigil bigla. At nabitin siya. Di na nagpakita si Jen. Pinagpatuloy na lamang niya ang kanyang buhay sa paghahanap niya ng trabaho sa kabila ng katotohanang hanap-hanap niya ang dating kaulayaw.

Ang pagkawala ni Jen, ang paghahanap ni Intoy kay Jen at ang panghihinayang niya kay Jen, gayundin ang panghihinayang niya sa sarili kung bakit di nasabi ang kanyang pagmamahal sa dalaga ang siyang nagpapainog sa sumunod pang mga pangyayari, mga paglalarawan at pagsasalaysay sa loob ng nobela. Hanggang sa dumating na si Tina sa eksena ng kanilang kwento. Si Tina na may

komplikado kundi may mga dahilan. Dahil mahal ni Tina si Jen na nais magkaanak kay Intoy, at mahal ni Intoy si Jen, may pagnanasa si Intoy kay Tina at kahit labag sa kanyang kalooban na gamitin siya nina Tina at Jen ay nagpaubaya pa rin siya sa mga plano ng dalawa. Umabot sa puntong hindi na niya alintana ang lahat, silang tatlo na ang nagpapapans-12(n)9(t)50(g)9 pagkaalaskador at pagiging matigas ni Intoy, sa kabila ng galit niya na pinaglalaruan siya ni Tina o ni Jen, nagpaubaya siya. Binigay niya ang gusto ng dalawa. Bagaman hindi maalis-alis ang pait na naramdaman sa sarili.

malungkot ako, para lang sumaya kayo?
2012: 187).

Its Not that Complicated,

Mahalagang masabi o maipahayag ang pagnanasa sa kritisismong saykoanalisis upang maipakita ang mga katotohanang nakabalot nito. Ganunpaman, mula kay Fink (1995: 91) maari ring hindi lahat ng katotohanan sa pagnanasa ay maipaliliwanag. Marahil ang katotohanang ito ay hindi ang makapagpalaya o makapagpaligaya bagkus makapagpapahina o kaya magsasadlak sa dusa. Mapapans-12(n)9(t)50(g)9

Halimbawa, di alintana ng nanay ang pagód na anak, ang pait na nararamdaman ng anak sa tuwing madami ang pumunta sa pag-aalay at hihingi ng kung ano-anong himala sa kanya. Mas hinahabol ng ina ang pera mula sa alay ng mga nagsipunta sa kanyang anak.

Madalas ding napupuna ni Intoy ang ginagawa ng mga institusyon sa lipunan tulad ng simbahan at akademya bilang mga institusyong malalakas at may mahigpit na pagtatakda sa mga nararapat at hindi nararapat ikilos ng tao. Sa mga pahayag ni Jun Cruz Reyes (2006: xvii), nyang pag-uurir sa katotohanan ng buhay, ang rutinaryong bahay-trabaho sa esensya ng buhay, rutinaryong buhay-kamatayan sa pilosopiya ng buhay. Gayundin ang pyudal na uri ng lipunan tulad ng mga eskwelahan at iba pang institusyon.

Isinalaysay naman sa dagling ang nakakikiliting paglarawan ng awtor sa pagkabuntis ng dalawang manananggal dahil pinagsamantalahan ng kapitbahay nilang sinto-sinto habang naiwan ang kaputol na katawan. Ang unang kapatid na manananggal ay nabuntis ng aso dahil may malaking Doberman sa bahay ni Kapitan nang makapasok siya rito. Samantalang ang isa ay nabuntis ng aso dahil may malaking Doberman sa bahay ni Kapitan nang makapasok siya rito. Ang pagkabuntis ng magkapatid na manananggal ay naglalarawan ng pagnanasang sekswal. Ipinapakiang kahit mga manananggal ay may pangangailangang sekswal o may libog. Ganunpaman, mahihinuhang higit pa sa usaping sekswal ang tinutukoy sa tagpong ito. Naglalarawan ito ng kapangyarihan at pagsasamantala. Halimbawa, ang manananggal ay bahagi ng katutubong kwento o salaysaying bayan ng mga Pilipino. Samantalang ang Doberman ay larawan ng kalakasan at karangyaan. Sa lipunang Pilipino, madalas ang may kaya lamang sa buhay ang madaling makakapag-alaga ng

Sinabi ni Efren Abueg (2007: xxiii) sa introduksyon na ang mga katha ni Eros ay waring nagtatawa o nangungutya sa mga katotohanang nakapalibot sa atin at ang pagkilala nito ay nararapat batay sa sarili rin natin at hindi dahil itinakda ng mga makapangyarihan sa atin. Aniya, salita kubling kahulugan, larawan at katotohanan ang nais ipaabot ng awtor. Ang mga katotohanang ito ay matagal na nating alam o di kaya sagot o kaya nagpaubaya tayo sa nagdikta sa atin. Kaya kung anong mga pangyayari sa kasalukuyan lalo na sa suliraning panlipunan ay isinisisi sa mga nauna sa atin. Isa sa kapuna-punang mga atake ni Eros sa paghahanay ng kanyang salaysay ayon kay Reyes, (2006: xi), - ang kawalan ng equation sa pamilya at lipunan na pinatingkad ng kanyang double-edged na pamagat. a bagaman walang banghay, di halos magkakaugnay na pangyayari at masalimuot na tema ng kanyang mga dagli ay nakabubuo pa rin ito ng iba pang larawan na naglalantad ng pangkalahatang isyu at tunggalian.

Ang dagling

sexual affair

Intoy. Ang lipunan ng isang magulong Lungsod, mahirap na pamayanan. Ang aktwal na nagaganap sa kanyang imahinasyon ay inilarawan niya kaugnay sa isang pampasaherong jeep, sa lubak na daan, ambulansyang naghihingalo ay paglalarawan din sa mga kalagayang nangangailangan ng tunay na pag-aayos. Nagpapahiwatig na may pagkukulang ang estado upang matugunan ang pagnanasa ng tao na magkaroon ng maayos na transportasyon, kalsada at mga maayos na pasilidad na ligtas na magagamit sa panahon ng pangangailangan. Hindi tulad ng isang ambulansya agip ng buhay ay siya pa ang unang dapat sagipin o ayusin.

Sa kabilang banda, malaki ang kaugnayan ng politika sa mga pagnanasa ng tao. Ayon kay Zaleznik (1970), bunga ng komplikasyon sa mga pagnanasa ay nabubuo umusbong ang politika. Tumutukoy ito sa panlipunang relasyon na sangkot ang usapin ng kapangyarihan o lakas. Naglalarawan ito ng dalawang estado o katayuan, isang nasa itaas at isang nasa ibaba. Ang kakulangan at kompetisyon ang isa sa pinakaugat o kondisyon ng politika. Nangyayari raw ito kung ang dalawang tao ay nag-unahan o nag-agawan sa kapangyarihan. Higit sa lahat kung ang kompetisyon ay parehong nasa konteksto ng kakulangan (lack), partikular sa ekonomiya. Dahil dito, kailangang makisangkot ang tao sa pagbuo ng desisyon kung paano maibahagi ang kapangyarihan sa isang partikular na kaayusan o istruktura. Sa aklat nina Burns, Peltason at Cronin (1990: 3) tinalakay nila nakakaapekto sa mga mamamayan ng isang lipunan at sila ay nahahati batay sa sosyo-ekonomikong batayan. Kung saan ang impluwensyang politikal ay naging instrumento sa sosyo-

ng prostitusyon. Muli, ang ganitong karanasan ng lipunan ay epekto ng isang kaayusang malinaw na may nalilihis. At ang pagkalihis na ito ay bunga ng politika at ekonomikong tunggalian.

Isa sa mga madalas napupuna ni Intoy sa mga kalagayang panlipunan ay ang paraan ng paghatid -pagtanggap ng doktrina ng mga institusyong tulad ng simbahan, ng akademya at ng gobyerno. Sa mga puna ni Intoy na siyang naging kahinaan din ng awtor sa kanyang mga akda dahil sa paulit-ulit na mga salaysay, puna, kritik sa maraming -anik las ay napapalayo ka na sa tunay na daloy ng kwento dahil sa mas naging marami ang pamumuna o mga *rant* niya kung ihambing sa mga nais abangan sa kanyang kwento⁷. Ganunpaman, ang mga *rant* ni Intoy ay masasabing may mga kaugnay na dahilan upang mas mapansin pa ng tao ang mga kalagayang pinagnanasaan ng awtor na makita at madama ng mambabasa. Kung pagnanasa ng mambabasa na makarating agad sa *climax* o kasukdulan ng kasabikan na alamin ang kwento nina Jen, Intoy Tina, Mong at Lumen at iba pang mga karakter sa loob ng kanyang mga kwento, marahil pagnanasa rin ng awtor na idaan muna ito sa *foreplay* o sadyang pagpapasikot-sikot o paglalakbay sa iba g ang mambabasa mismo ang makapagliling mabuti sa marami pang suliranin sa lipunan. Ang paraang ito ay nakapanghamon sa kritikal na pagkilala kung ano pa ang nais ipakita ng awtor sa kanyang mga napuna sa lipunan. Gaya ni Intoy nakakapagod ding makita ang mga kaganapang ito, lalo na walang ginawa ang tao at basta na lamang itong tinanggap o sinunod. Ang mga paulit-ulit na *rant* ni Intoy ay nag-iwan ng hamon sa mambabasa upang punahin at kilatisin pa ang mga kaugnay na aksyon at epekto ng ating pagnanasa. Mga

pagnanasang may kaugnayan sa politikal at panlipunang mga aspeto. Mapapansin din na ang katangiang mapagbiro at mapanuligsa ay komon o karaniwan sa halos lahat ng kanyang mga akda. Ganito ang diwa na makikita sa isa pa niyang akda, *Peksman (mamatay ka man) Nagsisinungaling ako* (2007). Marami sa mga salaysay sa loob ng akdang ito ay may himig pabiro subalit may patama. Kung tutuusin ang pamagat pa lamang ay larawan na ng hindi seryosong katangian ngunit muli masasabing may nakakubli itong layunin at pagnanasa sa pagpuna sa mga usaping panlipunan. Ganoon din sa kanyang *Manwal ng pagpapatiwakal* na matatagpuan din sa kwento nina Jen at Intoy. Ito ay nagpapaliwanag sa siyam na suhestyon kung paano magpakamatay at kung bakit huwag na lamang magpakamatay. Nakakatuwang isipin subalit batay sa kanyang paliwanag nagkaroon ito ng katuturan lalo na isang katotohanan na malaking gastos ang igugugol kung may namatayan o magpapalibing ng tao. Kahit ang kanyang mga nakabitin na kwento, mga kwentong may kababalaghan ay masasabing hindi seryoso ngunit malinaw pa rin na nakaangkla ito sa mga totoong karanasan ng paligid na naghahantad na may mali sa sistemang sinusunod ng tao. Ang mga sistemang ito ay nalilihis sa tunay na pagnanasa ng tao batay sa kanyang kakulangan (lack) at pangangailangan (need). Nasabi ni Efren Abueg (2012:xxi),

paniniwala sa kanya. Isiping ibig yata niyang higit na gawing exciting ang pagpapakilala (sa iba-ibang mukha ng tao sa paligid, tulad ng doktor, engineer, abogado at iba pang nasa posisyon). -ayon kay Abueg, totoo ngang hindi nagsisinungaling ang awtor batay sa pagsasalaysay at paglalarawan ni Intoy sa lipunang kanyang ginagalawan, sapagkat totoo ang larawan at kalagayan sa isang malaking lungsod, magulong lungsod isang urban na sentro ng komersyo at gobyerno, sentro ng iba-ibang kalakaran. Idinaan ng awtor sa pagpapatawa, pang-aalaska ang pamumuna sa mga tunggaliang lantarang nakikita sa lipunang kanyang inilalarawan. Ang pagpuna o pag-unawa sa mga dahilan maging solusyon sa mga tunggaliang ito, sabi nga ni Intoy, ay -actualization.

Samantala, inilalahad sa nobelang *Tatlong Gabi Tatlong Araw* (2013) ang nakakatakot na kwento sa bayan ng Magapok, gaya ng pagkawala ng mga tao sa di malamang dahilan. Ang mysteryosong atatakutan ng mga tagabaryo. Gayundin ang paglubog ng lupa at iba pang di maipaliwanag na kababalaghan. Umiinog ang kwento sa buhay-

pagtukoy sa tunay at totoo. Sa gayong paraan ay nagsusupling ito ng isang abstrakto o higit pang pag-unawa at pagsusuri.

Sa pangkalahatan, ang mga di kapani-paniwalang pangyayari at kalagayan ay masasabing bahagi ng pagnanasa ng awtor na may mabago at magbago, may makita at masilip at may dapat itanong, may dapat maisagot, may matuklasan at may dapat mailantad. At dahil sa sistema ng lipunang ating ginagalawan, ang lahat ng magiging sagot ay hindi na rin kapani-paniwala.

Si Eros, si Intoy sa mga Tekstong Nakalilibog: Pagnanasang Ilantad ang Pagnanasang Ganap sa Akdang *Its Complicated*

Ayon sa introduksyon ni Roland Tolentino (2011: ix), walang kabuuan; ang kabuuan ay nasa pagbabasa; magaan, halo-halong kalamay, bastos, kundi man nambabastos o bulgar, may patawa, may patama, may sinasabi, may sinasabi sa hindi sinasabi.

kanyang mga akda. Madalas ang mga pahayag ay may mga pagsingit ng bulgar na salitang tungkol sa seks. Kahit pa minsan seryoso ang paksang nais niyang ipaabot (may sinasabi sa hindi sinasabi). Seks at pagseseks o may kaugnayan sa seks ang nakapaloob sa kanyang mga dagli. Tulad sa ilang mga pahayag sa loob akdang *Wag Lang di makaraos*, (2011),

nagsalaysay sa isang binatilyong nahuli ng nanay na nagsasasalsal. Seks din ang isinalaysay sa

subalit hindi na makaya ng katawan. Mga pahayag o ekspresyong tungkol sa libog din ang matutunghayan sa iba pang akda. Halimbawa, sa nobelang *Ligo na U, Lapit na me*, (2009)

isinalaysay ni Intoy na kanyang napupuna sa mga manginginom ng kanilang lugar. Pansinin na kahit simpleng paglarawan ito ng mga manginginom ay laging nakasingit ang pahiwatig, o bulgar na pagbanggit ng mga paglalarawang may kaugnayan sa seks o katawan ng tao. Ang ibig sabihin sa paglalantad na ito kahit pa sa kabila na seryosong mga pahayag o simpleng palitan ng usapan o dalisay na pagsasalaysay lamang ng isang tagpo laging nakasingit ang mga salita, pahayag na kaugnay ng seks. Bagaman ang ibang bahagi ng paglalarawang ito ay himig pampatawa lamang o pang-aalaska bukod sa malalim pang ipaaabot nito sa kamalayan ng mambabasa.

Samantala, kapansin-pansin din ang mga deskripsyon ng awtor o ang paglalait sa sarili mismo. Sa katauhan ni Intoy, sinasabi na kaya depensa sa sarili ang pagkaalaskador dahil siya ang tipo na lalaki at only a mother could love (or accept at least). Kaya siya ang natsa-challenge. Siya ang nagpapansin *Ligo na U* p. 44). Sa katunayan, ang sabi ni Intoy, pang-apat na siyang nanligaw subalit limang beses na siyang binasted. Humble effect, kung baga. Ganunpaman, marahil may sinasabi ito sa kamalayan ng mambabasa. Isa ito sa napansin ng isang mambabasang si Lone Viardo (2010), *a picture of a woman with nothing but a towel on, giving a not so attractive guy a pedicure in public for a cover. That should stir some curiosity in you, right?*⁸ Kaugnay nito, si Intoy mismo ay may pareho ding paglarawan sa kanyang sarili na ipinaliwanag niya, defense mechanism ko yung pang-aalaska sa sarili. Kapag naalaska ko na kasi ang sarili ko wala nang iba pang pwedeng mang-alaska sa akin. Kapag napagtawanan ko na ang sarili ko, sino pa ang pwedeng magtawa sa akin? *Ligo na U*, 43). Lumalabas na inuukray ni Intoy ang sarili, inaapi niya ang kanyang sarili upang ipakita na bagaman nang-aalaska siya o mahilig siyang mang-alaska ay hindi magiging masyadong mapangmataas ang tono ng kanyang mga patama, pangonsyensya, panuligsa ng awtor. Dahil dito, higit na nagkakaroon ng dating ang kanyang likha sa kanyang mambabasa. Ito ang mas malalim pang layunin niya sa paglalahad ng kanyang naiisip, nadarama, napupuna at nakikita sa lipunan at sa sistema ng lipunan. Ang mga ito ay may kaugnayan sa mga pilosopiya niya sa buhay at sa kabila ng kaastigan, madrama ay masenti pa rin at nagsusupling ito ng bagong kaisipan ng pagnanasa o hangarin.

Kapansin-pansin din ang paglalaro niya ng mga salita, sa pahayag ni Efren Abueg, ng wika bilang kontribusyon niya sa linggwistik ng masa *Ligo na U*, 2009: iii). Bilang isang nagsusulat sa tabloid⁹ hindi maiwasang matagpuan din ito sa kanyang

⁸ Mula sa isang mambabasa na nagbigay ng rebyu sa nobelang *Ligo na U, Lapit na me*, sa <http://marloneviardo.blogspot.com/2011/10/review-ligo>

panulat. Sa katunayang, aniya sinasadya kong iyon ang maging hitsura at anyo ng aking mga sinusulat. Hindi ko pinakikialaman ang grammar ng pahayag ¹⁰ Gayundin kapansin-pansin ang mga pangyayari na halos paulit-ulit pabalik-balik na matatagpuan sa kanyang mga akda. Lalo na ang tungkol sa mga sosyal na komentaryo, nakikita niya ang kahit simpleng mga pangyayari sa lipunan lalo na ang buhay ng isang magulong lungsod, mga balita ng kung sino-sino at kung ano-ano, na ipinapaabot niya sa pamamagitan ng katauhan ni Intoy.

Subalit gaya ng sinasabi sa sikolohiya ay mayroon itong sinasabi, sa puntong ito malaki ang kaugnayan sa buhay mismo ng awtor. At ito ay kaugnay sa kanyang pagsusulat sa tabloid. Bilang manunulat sa larangang ito, hindi bago o lalong higit na kailangan ang pagiging mapag -obserba kundi man makwentong katangian. Higit sa lahat aniya, -usap. At para marami akong makausap, mas maraming dapat makaintindi sa akin nagagawa sa pamamagitan ng magaan at simpleng salita at pahayag gayundin ang mga pangyayaring lantad na sa lipunan at hindi nalalayo sa karanasan ng kanyang mga inilalarawang tao.

Nababatid din ang maligoy na paraan ng awtor sa paglalahad ng mga pangyayari sa loob ng akda. Dinadala ka sa kung saan-saang bahagi at mga pangyayari subalit mahihinuhang laging tumatama pa rin sa iisang layunin. Ibig sabihin mauunawaang ang bawat pangyayari sa lipunan lalo na sa pag-ibig ay may kabiguan. Hindi lahat ng bagay o pangangailangan ay napagtatagumpayan. Gaya ng ang konsepto ng pagnanasa ay may kaakibat na -amin ng tao sa kanyang pagnanasa, at sa pagkakaroon ng maraming pagnanasa ay nagdudulot ito ng komplikasyon hindi lamang sa damdamin bagkus sa isip at pagkilos ng tao.

Sa pangkalahatang mga paglalarawan, lumalabas na romantiko at sarkastiko ang paraan ng pagkalahad o pagsalaysay sa mga akda. Laging may relasyon na hindi naitutuloy, may ugnayang magtatapos sa pait at laging may magpaparaya. Hindi

¹⁰Eros Atalia, Interview ni Marina Quilab. Rm. 121, Faculty Arts and Letters. University of Sto. Tomas, 14 November 2015. 6.00 n.h.

lamang niya ito ipinakita batay sa anyo ng kanyang panulat, mga dagli na walang malinaw na banghay, bagkus lalo na sa kwento nina Jen at Intoy, kay Tina na sentro ng mga kwento. Ang kwento nina Nana Etang at Mang Berong sa bayan ng Magapok ay larawan din ng tema ng pagkabigo ng pag-ibig. Samantala sina Lumen at Mong ay nabigyan sana ng katuparan ang pagiging buo nila subalit nagwakas din agad dahil ang bayang kinaroroonan nila ay gumuho, kinain ng lupa, nilamon sila ng kawalan. Kaugnay nito, sa mga akdang tinalakay, mapapansin ang mga pangyayaring tumutukoy sa kabiguan ng tao bunga ng maraming pagnanasa. Sa kabila ng matinding pagnanasa ng tao, personal man na pangangailangan o panlipunan ay nagpapaubaya na lamang at nagpaparaya.

Ang Paghahanap kay Jen ay Paglantad ni Intoy: It's not that Complicated

Sino si Jen? Sino si Intoy? Sino Tina? Bakit hinahanap pa si Jen? Ilan ito sa mga tanong na mabubuo sa pagtalunton sa kwento ng mga pangunahing tauhan sa ilan sa mga akda ni Atalia. Patuloy pa rin ang paghahanap ni Intoy kay Jen kahit pa marahil natugunan na ang ilan sa kanyang pangangailangan, tulad ng seks. Napadpad na siya kung saan-saan at nagpapaling-paling na siya sa maraming babae, subalit may hinahanap pa rin siya. Iba ang kabusugang hanap niya. Kaya kahit si Tina ang kaharap niya at nagpaligaya sa kanyang kasalukuyang kalagayan si Jen pa rin ang hanap niya. Tunghayan ang sumusunod na sipi mula sa akdang *Its not that Complicated*:

Kung magpapatikim sa akin si Tina, hmmn, bakit hindi? Laman-tiyan din. Pero iba yung pagkaing komportableng kainin. Kahit araw-araw. Hindi nakakasawa. Kapag nawala, hahanap-hanapin. Titikim ka ng iba pero iba pa rin ang hanap ng panlasa. Parang si Jen.

Pukang ama! Jen na naman? (p.22).

Basta
forever, Jen.

May sumikong kirot sa dibdib koW*ñBT q0.033ñ052 TJET0 re ss

Sa mga siping nasa itaas, mahihinuhang labis-labis ang pagnanasa ni Intoy na makita si Jen at makapiling muli. Kahit pa nakakakita siya ng ibang kahawig ni Jen subalit hindi iyon sapat sa kanya, laging may kulang, laging hanap ay si Jen. Si Jen ang sentro ng lahat. Nagtangka man siyang palitan si Jen, subalit bumabalik pa rin siya sa alaala ni Jen.

Kaugnay sa mga pagnanasa ni Intoy, tumugma ito sa paliwanag ng saykonalisis na nagsasaad na sa pagitan ng pangangailangan (need) at pagnanasa (desire), laging may kulang o walang kabusugan ang *desire*. Ang konseptong ito ay kaugnay sa nararamdaman ni Intoy, pagnanasang makita si Jen at muling makaulayaw at kung maaari ay maipahayag na niya ang totoo niyang nararamdaman nang walang takot o kaya pag-alinlangan.

Kung tutuusin sino ba si Jen?

Matangkad si Jen kung ikukumpara sa karaniwang Pinay. Halos magkasinlaki kami. E, alam ko, 5 litaw ang kutis na hindi sanay sa hirap. Malaman at mabibilog ang mga binti kahit walang make up (saulado ko na ang itsura nya, may make up man o wala). Parang barbie doll ang kilay, hindi bastusin pero masarap siilin ang mga labi. *Pero madalas siyang nakamake-up pakiramdam daw niya, nakahubad sya kapag walang make up.*(akin ang diin) (*Ligo na U...*p. 43)

Sa deskripsyon ni Intoy, mahihinuhang mayroong nakatago sa pagkatao ni Jen, ang pahiwatig ay maaring titingnan sa linyang nagsasabing, *pakiramdam niya nakahubad siya kung walang make up*. Hanggang sa matuklasan niya ang totoo, na sina Tina at Jen pala ay may relasyon at tanging ginamit lamang siya ng dalawa upang matugunan ang pangangailangan nila sa katawan at ang personal na layuning magkaroon ng anak mula kay Intoy. Ganunpaman, nagpaubaya si Intoy sa ganitong kasunduan. Ang kabiguan niyang maangkin si Jen nang buo ay pinagaan niya (ni-romanticize). Mas pinili niyang maging manhid na lamang. Aniya (ni Intoy) wala akong sariling problema. Kaya naghahanap ako ng proproblemahin. Subalit siya na rin ang nagsasabing may nakakatawa at sabi niya mas nakatatawa ang kanyang sarili.

Samantala, pagkatapos humupa ang init ng kanilang mga nararamdaman sa tawag ng laman at pangangailangang sekswal, pagkatapos sa naganap sa kanila sa Boracay (Jen, Intoy, Tina) ay unti- unti na ring napunta sa kakalasan nang makilala ni Intoy ang kanyang sarili. Ang pag-amin ni Intoy na siya mismo ay may hinahanap na hindi si Jen bagkus ang kanyang sarili. Hindi katulad ni Jen kundi ang pagkilala niya sa kanyang sarili.

Dito sa kakapiraso kong kwarto, ang pinakakomportable kong mundo. Alam ko, may mas malaki pang mundo na naghihintay kong magalugad, madaanan, matapakan o masulyapan man lang. Papunta rin ako dyan. Hinay-hinay lang. Dayuhan pa ako sa sarili kong mundo. Parang alien.

Siguro, kaya hindi pa sasakupin ng mga alien sa 2012 ang daigdig, o kung kelan pa man, ay dahil alam ng mga alien na ang mga tao sa mundo, hindi pa lubusang nakilala ang daigdig. (*Its not that complicated...*, 228).

Ayon kay Barry (2002: 98) sa saykoanalisis, ang tao ay may mga hindi inaamin sa sarili (madalas mga negatibong katangian) or madalas inuugnay niya ito sa iba. Ang kanyang totoong mga pagnanasa ay sinasalungat niya o kaya itinatakwil. Ang mga ito il.444li9513(1)g1ETQq0.00ya41 0 0025 361.7 T0-222(ml-8(i)5()-40(g)9(a)8()-94(s)7(a)

pagkawala ni Jen ay siyang paglantad ni Intoy, ang pagkahanap rin ni Intoy sa kanyang sarili ay ang paglimot kay Jen.

Sa kabuuan, si Eros at ang kanyang mga akda ay binuhay ni Intoy. Si Intoy ang instrumento ng pagpapakita ng pagnanasa sa iba rin ang naglahad ng mga bagay-bagay, ng mga panlipunang isyu, mga pamumunang pilosopikal, politikal at kritikal sa samu at sa lipunan. Si Intoy rin ang naging kasangkapan upang matisod ang kamalayan ng mambabasa at maunawaan kahit papaano ang mga nakabalot o binalot na psyche ng tao, mga taong ipinakikila ni Eros sa kanyang mga akda.

KONKLUSIYON

Libog mo, Libog ko: Ang Kakalasan ng mga Kwento ng Pagnanasa

Sa pangkalahatan, batay sa mga tagpo ng mga akda ni Atalia, ang konsepto ng

MGA REPERENSYA

- Aguila, R. M. 2005. *Mandaragat ng pag-ibig at Iba pang Tula ng Pagnanasa: Poetika sa Kalipunan ng mga Orihinal na Tulang Erotiko*. Masteradong Tesis. Hindi Limbag. UP Diliman.
- Atalia, E. S. Interview, 14 Novemeber 2015. Rm 121, Faculty of Arts and Letters, University of Sto. Tomas.
- _____. *Taguan Pung (kalipunan ng mga akdang di pambata) at Manwal ng mga Napapagal (kopiteybol dedbol buk)*. Manila: UST Publishing House, 2006.
- _____. *Peksman (mamatay ka man) Nagsisinungaling Ako, (at iba pang kuwentong kasinungalingan na di pa dapat paniwalaan)*, Pasay City: Visprint, Inc., 2007.
- _____. *Ligo na U, Lapit na Me*. Pasay City: Visprint, Inc., 2009.
- _____. *Wag Lang di Makaraos: 100 dagli (mga Kuwentong pasaway, paaway at pamatay)*, Pasay City: Visprint, Inc., 2011.
- _____. *Its not that complicated: bakit di pa sasakupinng mga alien ang daigdig sa 2012*. Pasay City: Visprint, Inc., 2012.
- _____. *Tatlong Gabi Tatlong Araw*. Pasay City: Visprint, Inc., 2013.
- _____. 26 Oktubre 2015. <http://www.panitikan.com.ph/content/eros-s-atalia>
- _____. 26 Oktubre 2015. https://www.goodreads.com/author/show/3337068.Eros_S_Atalia
- Barry, P. *Beginning Theory An Introduction to Literary and cultural Theory*. Second Ed., USA: Manchester University Press, 2002.
- Burns, J. M, J.W. Petalson at Thomas E. Cronin.. *State and Local Politics*. New Jersey: Prentice Hall, 1990.
- Fink, B. *The Lacanian Subject: Between Language and Jouissance*. Princeton, New Jersey: Princeton University Press, 1995
- Geronimo, J. Y. *rebyu sa nobelang Ligo na U, lapit na me*. Kuha mula sa:<https://jeegeronimo.wordpress.com/2011/01/20/this-is-not-a-bob-ong-book-review/>, Hulinginakses: 6 November 2015, (2011)

